

GENERALNI DIREKTOR U MINISTARSTVU FINANSIJA BOJAN PAUNOVIĆ

STRATEŠKI OKVIR KLJUČAN ZA KORIŠĆENJE SREDSTAVA EU

Paunović

Za korišćenje fondova Evropske unije (EU) ključan je strateški okvir, jer se novac usmjerava na postizanje ciljeva identifikovanih unutar javnih politika, kazao je Dnevnim novinama generalni direktor Direktorata za finansiranje i ugovaranje EU sredstava u Ministarstvu finansija **Bojan Paunović**.

DN: Koliko je Crna Gora do sada iskoristila novca iz EU fondova?

Paunović: Crna Gora je počela da koristi Instrument za pretpristupnu podršku u okviru sedmogodišnje finansijske perspektive 2007-2013 kad joj je bilo na raspolaganju korišćenje 235 miliona eura bespovratne finansijske pomoći za nacionalne programe. Za korišćenje fondova EU ključan je strateški okvir, jer se novac usmjerava na postizanje ciljeva identifikovanih unutar javnih politika koje sadrže ciljeve i smjernice za razvoj države korisnice, ali i prioritete koji će se finansirati. Uspješnost u korišćenju IPA sredstava Crna Gora je potvrdila u programskom periodu 2007-2013, kada je iskoristila više od 90 odsto raspoložive bespovratne podrške. Na taj način, crnogorska administracija je pokazala spremnost da postepeno preuzima samostalno upravljanje pretpriputnom podrškom. Po završetku IPA programskog perioda 2007-2013, EU je nastavila da pomaže zemljama kandidatima u procesu pristupanja, kroz inovira-

ni Instrument za pretpristupnu podršku - IPA II, za programski period 2014-2020. U okviru IPA II instrumenta, kroz indikativni strateški dokument, Crnoj Gori je u ovom sedmogodišnjem periodu raspodjeljeno 270,5 miliona eura.

DN: U koje oblasti se najčešće ulažu ta sredstva?

Paunović: Osnovna novina programskog perioda 2014-2020 jeste usmjerenost na sektorski pristup i pripremu strateških dokumenata za sedmogodišnji period za svaku zemlju korisnicu u okviru osam identifikovanih sektora. Indikativnim strateškim dokumentom za Crnu Goru planirana je podrška u okviru sektora demokratija i upravljanje, vladavina prava i temeljna prava, životna sredina, saobraćaj, konkurentnost i inovacije, zapošljavanje, socijalna politika i razvoj ljudskih resursa, poljoprivreda i ruralni razvoj i prekogranična i teritorijalna saradnja. U pravcu nastavka uspješnog korišćenja dostupnih sredstava za period 2014-2020, već je isplanirana namjena više od 120 miliona eura ovih sredstava u okviru programa za 2014, 2015, 2016. i 2017. godinu.

DN: U kojoj mjeri građani Crne Gore mogu osjetiti konkretne benefite korišćenja dostupnih IPA sredstava?

Paunović: Jedan od uspješnih primjera korišćenja IPA sredstava je realizacija programa "Razvoj ljudskih resursa" u iznosu od 5,8 miliona eura. To je

jedan od prvih operativnih programa čije je finansijsko upravljanje prenjeto na institucije Crne Gore kroz sistem decentralizovanog upravljanja, i čija finansijska podrška je trajala zaključno sa 31. decembrom 2017. Ideja oko koje su okupljene institucije zadužene za realizaciju programa je ulaganje u ljude, naš najvredniji kapital. U okviru navedenog programa, realizovano je ukupno 44 projekata u oblasti zapošljavanja i tržišta rada, obrazovanja, nauke i istraživanja, socijalne inkluzije i tehničke podrške operativnoj strukturi i korisnicima programa.

DN: Možete li pojasniti proceduru prijave za sredstva i kakvo je iskustvo iz prakse?

Paunović: Sredstvima iz fondova EU finansiraju se projekti koji doprinose razvojnim ciljevima Crne Gore. Sva područja koja mogu biti predmet finansiranja kroz EU fondove definisana su u programskim dokumentima koji se nazivaju operativni programi, a obuhvataju neku od već navedenih oblasti

U okviru IPA II instrumenta Crnoj Gori je u sedmogodišnjem periodu raspodjeljeno 270,5 miliona

podrške. Ukoliko projektna ideja ne pripada nijednom području obuhvaćenom operativnim programima, ma koliko bila dobra ili inovativna, nije je moguće finansirati sredstvima EU. Takođe, važno je naglasiti da se redovne aktivnosti organizacija ne finansiraju. Ukoliko organizacija želi da ideju pretvori u projekat koji će biti finansiran EU sredstvima, za početak je potrebno pronaći odgovarajući poziv koji podržava ciljeve projekta. Na internet portalima EK, Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći i u dnevnoj štampi, objavljuju se pozivi/konkursi, kao i najave budućih poziva za dostavljanje projekata. Na koji način prijaviti projekat i u kom obliku, objašnjeno je konkursnom dokumentacijom koja se objavljuje u okviru svakog poziva. Dosadašnja iskustva pokazuju da je interesovanje za učesće u projektima koje finansira EU veliko, uglavnom zbog širokog opsega IPA podrške. Pokazalo se da institucije i organizacije iz Crne Gore mogu uspješno da prijavljuju projekte, što pokazuje i veliki broj pristiglih

prijava - prosječno 70 projektnih prijedloga u okviru jednog objavljenog poziva), kao i preko 30 ugovora o dodjeli granta, vrijednosti tri miliona eura, koji su realizovani tokom prethodne dvije godine.

DN: Koja je uloga Ministarstva finansija i Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći u kontekstu saradnje sa EU?

Paunović: U najširem smislu, Direktorat je odgovoran za realizaciju postupaka javnih nabavki, zaključivanje i nadgledanje sprovođenja ugovora, kao i finansijsku kontrolu, izvršenje plaćanja i izvještavanje o nepravilnostima, za programe i projekte koji se finansiraju iz sredstava EU, gdje je prepoznat kao ugovorno ili kontrolno tijelo. Direktorat funkcioniše kao ugovorno tijelo za pet operativnih programa koji se realizuju kroz sistem indirektnog upravljanja, ukupne vrijednosti oko 52 miliona eura. Takođe, u okviru programa prekogranične saradnje Srbija-Crna Gora 2014-2020. godine, čija je vrijednost 8,4 miliona, Direktorat ima ulogu kontrolnog tijela, koje je odgovorno za provjeru finansijskih izvještaja i prihvatljivosti troškova za finansiranje iz sredstava EU fondova za vodeće partnere registrovane u Crnoj Gori. Pored navedenog, Direktorat obavlja kontrolu prvog nivoa prihvatljivosti troškova, za sve projekte koji se realizuju na teritoriji Crne Gore, a koji se finansiraju iz programa teritorijalne saradnje. **R.E.**

70

PROJEKTNIH PRIJEDLOGA
PROSJEČNO SE PRIJAVI U
OKVIRU JEDNOG POZIVA